

dogodljaje. Leta 1899 se je zgodilo v Italiji tole: Tedaj se je splošno govorilo, da se bo prikazala velika zvezda repatica, ki bo zadela ob zemljo in jo ugonobila. Lepega večera se je v nekem italijanskem mestecu prevleklo nebo z rdečo barvo. Takoj je nastal strah. Da bi pomiril prebivalce in samega sebe, je brzojavil mestni župan ravnatelju zvezdarne: »Nebo ognjenordeče, narod v največji stiski, prosim za razlago strašnega požara!« Kmalu je dospel brzojavni odgovor: »Bodite brez skrbi, je le večerna zarja!«

*

Stojaci pri Ptuj. V ponedeljek 26. oktobra je preminul splošno spoštovani in ugledni mož posestnik in krojač Zupanič Marko. Bil je vzor pravega katoliškega moža in dolgoleten naročnik »Slovenskega Gospodarja«. Kjer je šlo za dobro in pošteno stvar, je bil med prvimi. V življenju se mu sreča ni smehljala. To tako hudega kakor on je le malokdo izkusil. Vse je trpel vdan v božjo voljo. Zato mu bo dobri Bog obilen plačnik. Blag mu spomin! Naj počiva v miru!

Oplotnica. V sredo dne 4. t. m. so pokopali staro Tišlerjevo Nano iz Gorice. Po pogrebu so se zbrali številni pogrebci, da z običajno sedmimo počastijo umrlo. Tik krog poldneva pa so jih presenetili klci sosedov, češ, da jim gori streha nad glavo. Bil pa je tudi skrajni čas, da so zbežali na prosto, kajti streha je bila že vsa v plamenu. Domače gasilno društvo je z največjo naglico prihitelo z novo motoriko ter spretno rešilo, kar je še sploh bilo mogoče. Škoda sicer ni velika, pa tudi ni krita z zavarovalnico. — Praznik Vseh Svetih smo letos posebno lepo obhajali. Ob krasnem vremenu so mnogoštevilni obiskovalci grobov z raskošnim cvetjem iskazali čast svojim pokojnim. Tudi grobovi pozabljenih so zažareli v lučicah darovanih od plemenitih src. Po končanih cerkvenih obredih je zapel novi moški pevski zbor turobne žalostinke. Ker je to po dolgoletnem preledku novost, je ljudstvo bilo res ginjeno. Novemu pevskeemu zboru, ki kaže mnogo življenjske sile, iskreno čestitamo!

Šmartno ob Paki. G. Steblovnik Martin, član banskega sveta in posestnik v Šmartnem ob Paki je z odlokom gospoda bana Dravske banovine v Ljubljani razrešen dolžnosti župana občine Šmartno ob Paki in je na njegovo mesto imenovan g. Terčak Josip, vpokojen nadučitelj in posestnik v Slatinah.

Sv. Rupert nad Laškimi. V dnevih stiske in nadloge, ki vlada povsod, smo imeli tukaj trenutke pravega, duhovnega veselja: obhajali smo ljudski misijon. V tednu od 18. do 25. oktobra so nam gg. misijonarji iz Celja pod vodstvom priznane skušenega superiorja g. Poharja razlagali večne resnice v tako lepi, prikupljivi obliki, da smo jih dan za dnem vedno rajše in gorečnejše poslušali. Velika večina župljanov je spodbudno prejela sv. zakramente, razdelilo se je v tem času do 3000 sv. obhajil. Kot poseben uspeh tega misijona moramo pač zaznamovati Apostolstvo mož in mladeničev, ki se je uvedlo, oziroma razširilo: do 100 mož in fantov je pristopilo v krog modernih krščanskih apostolov, a še vedno novi

se oglašajo: vsi dobri moške in fantje hočejo delovati v smislu katoliške akcije. Usmiljeni Bog, ki nam je v teh dnevih podelil toliko pravega, duhovnega veselja, nam daj milost stanovitnosti, gg. misijonarjem pa naj bogato poplača vsaj njihov trud ter jim da moč, da bodo še mnogo naših ljudi osrečili, kakor so osrečili in razveselili nas! — Dne 2. novembra, na Vernih duš dan, so našli v Vrbovni mrtvega prevzičkarja vdovca Jožefa Videc, p. d. starega Vrbošeka. Bil je star 70 let in živel nazadnje v veliki revščini. Bog mu bodi milostljiv!

Ljutomer. Umrl je dne 6. t. m. v bolnici v Ptuj g. Anton Erjavec, kolar in posestnik na Podgradju na posledicah, ki jih je zadobil vsled padca z drevesa pri trganju jabolk pred 7 tedni. Poškodoval si je, ko je padel 6 metrov globoko, hrbtenico in noge. Blagopokojnik je bil star šele 42 let in je bil znan narodni pesnik strogo krščanskega in narodnega prepričanja. Zapušča bolno ženo in 5 nepreskrbljenih otrok, od katerih je najstarejši 10 let star. Večni mir in pokoj!

Sv. Ema. Dne 31. m. m. smo spremili k večnemu počitku posestnika in dolgoletnega vdovca, moža poštenjaka Andreja Plemenitaša, kateri je dosegel visoko starost 82 let. Rajni Andrej je bil vedno priden in pošten in miroljuben s svojimi sosedi. V njegovi hiši se je čital vedno »Slovenski Gospodar« in še drugi katoliški časopisi ter dobre knjige, kakor so: »Domoljub«, »Bogoljub« in »Glasnik najsvet. Src«. Ob njegovem grobu pri Sv. Eml so zapeli v slovo vrli šentemski pevci tužno žalostinko, da bi se spet videli nad zvezdami. Rajni Andrej zapušča dva pridna in poštena sinova in dve blagi deklici članici Marijine družbe. Bog daj rajnemu večni mir in pokoj! Ostalim naše sožalje!

Trnovlje pri Celju. Da nismo Trnovci tako zaspali, kakor bi si kdo mislil, naj izve širša javnost nekaj od nas. Če tudi malokedaj poročamo v »Slov. Gospodarju«, vendar ga ima že skoro vsaka hiša. Kakor povsod, imamo tudi tukaj gasilno društvo, ki prav pridno deluje ter si hoče nabaviti motorno brizgalno, katera je nujno potrebna za tako veliko vas. Imamo tudi svoje že osem let obstoječo godbo na pihala pod vodstvom Ivana Zoherja, ki tudi pridno vežba nove moderne komade. — Z letino smo bili povsem zadovoljni, pridelali smo vsega zadosti. Hvala Bogu! Nekateri večji posestniki imajo svoje vinograde ter so bili prav zadovoljni z obilno trgatvijo in dobrim vinčekom. — Na praznik Vseh svetnikov smo zopet pohiteli na grobove svojih ranjkih, da smo se jih spomnili v molitvi. V svojo župnijo gremo bolj poredko, zlasti če katerega spremljamo na zadnji poti. Drugače pa hodimo v Celje, kamor nam je bližja in lepša pot.

Dopis iz Nemčije. Zveza jugoslovanskih katoliških društev v Nemčiji namerava na najbolj slovesen način praznovati letošnji narodni praznik v nedeljo dne 6. decembra, h kateremu so že sedaj povabljeni zastopniki kraljevega konzulata in izseljeniškega odposlanca

Pri obledeh, sivorumenkasti barvi kože, motnih očeh, slabem počutku, zmanjšani delavni moči, duševni depresiji, težkih sanjah, želodčnih bolečinah, pritisku v glavi, namišljeni boleznih je pametno, da izpijete nekaj dni zapored vsako jutro na tešče kozarček naravne »Franz Josef grenčice«. V zdravniški praksi se »Franz Josef voda« radi tega posebno uporablja, ker naglo odstrani vzroke mnogih pojavov boleznih. »Franz Josefove grenčice« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerij-skih trgovinah.

stva v Düsseldorfu. Slovesnost se priredi v Mambornu, kjer imajo tudi sloveč pevski zbor »Zvona«. — Nekateri občinske podporne ustanove »Wohlfahrtsamti« so našim ljudem, ki nimajo nobene ali pa jako malenkostno podpore, da z isto živeti ne morejo, oziroma pokojnino, popolnoma odtegnile, kakor na primer Gladbeck. Na intervencijo kr. konzulata in izseljeniškega odposlanca g. Deželiča preko našega poslaništva v Berlinu se je posrečilo pri g. Arbeits- und Wohlfahrtsministru v Berlinu doseči, da naši ljudje dobijo nadalje podporo, dokler imajo pravico bivati v Nemčiji, oziroma dokler jih pristojna občina v domovini ne prevzame v svojo oskrbo. Kaj nas še čaka to zimo? — V Moers-Meerbecku je bela žena nenadno vzela življenje mladi materi Ani Strašek, rojeni Mlinarič. Tožila je, da jo boli glava. Zdravnik jo je preiskal in ugotovil, da ima pričetek vnetja možganov in odredil takojšnji prevoz v bolnico. Po 10 dneh je dala življenje krepkemu in zdravemu sinku. Isti dan popoldne so je preselila v večnost v 22. letu svoje starosti. Družini Strašek in Mlinarič sta dobro katoliški in včlanjeni v naših organizacijah. Naj ji bo tuja zemlja lahka, žalujočim staršem, bratom in sestram pa naše sožalje. Priporočamo jo v molitev. Da je bila priljubljena, je pokazal dan Vernih duš, ko so tako bogato okinčali njen grob. Žalostni mož, kakor tudi družina Mlinarič in Strašek se prav lepo zahvaljujejo za obilno udeležbo pri pogrebu in za darovanje vencev, posebno pa še gospej Gajling in vsem sosedom!

*

Raznoterosti.

Služba božja na Montblancu. Francoski duhovnik Follet, vikar v Anecyju v Savoiji, je letos uresničil svojo že davno zasnovano namero in je bral sv. mašo na najvišji gori v Evropi. Na Montblanc je odšlo veliko število njegovih vernikov. Ko so prišli okoli 4370 metrov visoko do neke planinske kočice, so krenili do neke votline, ki jo je narava sama napravila podobno kapelici in tam je duhovnik opravil službo božjo. Po sveti maši so hoteli oditi vsi še na vrh gore, toda zaradi silnega snežnega meteža niso mogli do vrha. Duhovnik pa je svojo namero le izvršil.

Posledice divjanja proti cerkvi. Iz mesta Tlapocoyan, država Vera Cruz v Mehiki, kjer je zakonodaja nedavno sprejela ostre odredbe za zatiranje cerkve, prihajajo poročila o krvavih pretepih, ki so izbruhnili kot posledica proticerkvenih nasilnosti. Prebivalstvo je bilo ogorčeno, ko so pobrali iz neke cerkve vse sohe in jih sežgali. Obdolžili so mestni svet, da je dovolil to oskrunbo. Sledil je spopad in nemiri, v katerih je bila zažgana mestna hiša. Izgubil je življenje župan mesta in devet drugih prebivalcev.

Še vedno bičanje v navadi. Že v tretje letos se je pred nekim sodiščem v Baltimoru v Ameriki izrekla obsodba s šibami. To pot je prišel na vrsto neki Lemley, ki je bil privezan na kol na dvorišču jetnišnice in je bil prejel pet s šibami po golem hrbtu. Sodba se je izrekla na obtožbo njegove žene, ki je izjavila, da jo mož že celih 15 let pretepa, in sodnik je določil, naj mož občuti, kako pretepanje dobro de.

Zvest služabnik. Nepričakovane smrti je umrl 75letni John Ott, pomočnik Edisonov v laboratoriju. Splošno se domneva, da ga je tako potrla smrt njegovega gospodarja, pri katerem je bil zaposlen celih 52 let. Sam se je med solzami izrazil, ko je obiskal umirajočega Edisona, da zdaj ne bo dolgo, ko bo tudi on šel za njim.

Sladkorna bolezen in sladkor. Sladkorna bolezen se je zadnja leta skoraj po vseh evropskih in izvenevropskih državah močno razširila; najbolj pa v Zedinjenih državah Severne Amerike, kjer je umrlo na tej bolezni od vsakega milijona prebivalcev po 100 oseb. Na Pruskem jih je pomrlo po 153 na eden milijon prebivalcev, na Angleškem pa po 142. V letih 1918 in 1919 je umrlo v Prusiji na tej bolezni na 1 milijon prebivalcev le 59, na Angleškem pa 60 oseb. Zanimivo je tudi to, da je pomrlo prej dosti več moških na tej bolezni kot žensk, dandanes pa prevladuje število žensk. Nekateri so trdili, da se je ta bolezen razširila tako zelo zaradi večjega uživanja sladkorja. Ta trditev pa, kakor kaže, ne drži. Na Pruskem se je uporaba sladkorja dvignila zadnjih 5 let le od 22 na 27 kg na osebo in leto, zadnje leto pa je uporaba sladkorja v Prusiji celo nazadovala. V Ameriki se je uporaba sladkorja zvišala le od 56

Ne odlagajte!

Zahtevajte še danes ugodne ponudbe in po nizki ceni vsakovrstna sadna drevesa in vinske trte od dravesnice J. Gradišnik, Šmarjeta, pošta Celje.

59 kg letno na osebo, v Angliji pa je celo padla od 53 na 51 kg. Največ ljudi oboli na sladkorni bolezni v velemestih, razmeroma zelo malo pa na deželi.

Stava za kmeško pamet. Stari madžarski in avstrijski plemenitaši so bili znani po svojih muhah in domislekih, ki so včasih stali cela ogromna premoženja. Tako sta nekoč sklenila stavo eden izmed knezov Schwarzenbergov in eden grofov Karolyjev za 100.000 K. Predmet stave je bilo vprašanje, kateri kmet je bolj prebrisan: avstrijski ali ogrski. Vprašanje naj bi se rešilo na ta način, da bi oba magnata privedla na Dunaj vsak svojo desetglavo kmeško deputacijo, obiskala z njo dvorno zakladnico in nato naj bi vsaka deputacija povedala svoje mnenje, koliko približno so vredni tam nagradeni lepi zakladi. Tako se je tudi zgodilo. Ko so kmetje obšli vso zakladnico, so avstrijski kmetje zaskrbljeni začeli stikati glave in se posvetovali. Posvetovanje je trajalo dve, tri ure in nazadnje je stopil njihov vodja pred plemiča in ime-

noval veliko, milijardno svoto. Ogrski kmetje se niso posvetovali dolgo. Komaj so se dobro ozrli po zakladih, je že zamrmral eden izmed njih, neki vaški načelnik: »No, toliko bo to že vredno, kakor lep, pohleven dežek v maju.« Ta odgovor, ki ne kaže samo prebrisanosti, marveč tudi dokaj življenjske modrosti, je grofu Karolyju priboril stavo.

Tobak brez nikotina. Zavod za raziskovanje tobaka v Forchheimu v Nemčiji je vzgojil po večletnem poskušanju tobačno rastlino, ki je prosta nikotina. Ostane ga le malenkost v zelenih listih, a še ta izgine pri sušenju popolnoma. Tobak, ki se pridelava iz teh rastlin, pa je na zunaj in po okusu popolnoma enak navadnemu tobaku. V Nemčiji ga bodo pričeli pridelovati v velikih količinah.

Drevesa in strela. Med ljudstvom je zelo razširjeno mnenje, da strela najrajši trešči v hrast, v bukev pa le samo redkokedaj. Profesor Stahl je raziskoval ta problem in je prišel do zaključka, da trešči od 70 strel 54 v hrast, 15 v smreko, v bukev pa le ena. Tudi če trešči v bukev, ne kaže ta nobenih velikih poškodb, ker se ji les ne cepi tako kakor pri hrastu. Po prof. Stahlu bukev najmanj privlačuje strelo zato, ker imajo njeni listi drobne dlačice, ki so slab prevodnik elektrike.

Za našo deco.

Kralj Žan.

(Afriška povest.)

(Konec.)

»Krojač, ti obdolžiš miš?«

»Da, gospodar.«

»Maček, primi miš!«

Maček prime miš, kako trdo je le mogel.

»Miš, ti dolžiš mačka?«

»Da, da!« je zacvilila miš v solzah.

»Pes, ugrizni mačka!«

Pes zaseka zobe v mačkov vrat.

»Maček, ti dolžiš psa?«

»Da, gospodar.«

»Palica, nabij psa!«

»Ogenj, užgi palico! Voda, pogasi ogenj! —

Slon, izpij močvirje! Mravlja, opeči slona!« je zapovedal modro kralj Žan.

»Ah!« je zaklical veselo maček, »sedaj ne bo več miru v tej kraljevini!«

Tako je tudi bilo. Odtlej pa do danes žro mačke miši, psi love mačke, mravlje opečejo slone, ogenj zažiga palice, voda pa gasi ogenj.

»Joj meni!« je vzkliknil nesrečni kralj Žan, »eko sem poslušal te nasvete, sem v svoji državi napravil pravo zmešnjavo.«

Za kazen radi neumnih zapovedi je izgubil Žan moč, da bi hodil po dveh. In še več! Izgubil je pravico do imena kralj Žan in dobil ime oplca, tako isto tudi vsi iz njegove rodbine.

Trije bratje.

(Narodna pravljica.)

Nekoč so živeli trije bratje, kateri na širnem svetu niso imeli nič drugega kakor hruško in to so po vrsti stražili: eden je sedel pod drevesom, druga dva sta pa odšla na delo.

Nekega dne je poslal ljubi Bog angela, naj bi pogledal, kako žive bratje, in naj bi jim dal boljšo hrano, če bi videl, da žive slabo. Ko je angel božji prispel na zemljo, se je izpremenil v berača in prišedši do brata, ki je pazil na drevo, ga je zaprosil, naj mu da hruško. On je izbral eno in jo izročil angelu z besedami:

»Tu imaš eno izmed mojih, od bratovih ti ne morem dati.«

Angel ga je zahvalil in je odšel. Ko je drugega dne stal za čuvarja drugi brat, je prišel angel zopet in ga zaprosil za hruško. Tudi on je izbral eno izmed svojih hrušk, mu jo je dal in rekel:

»Tu imaš eno mojih hrušek, od bratovih ti ne morem dati nobene.«

Angel ga je zahvalil in odšel. Ko je prišla vrsta na tretjega brata, da pazi na drevo, je pristopil angel s prošnjo, naj mu da hruško. Izbral je eno izmed hrušek ter mu jo je dal z besedami:

»Na, tu je ena izmed mojih, bratovih se ne morem lotiti.«

Četrtega dne se je spremenil angel v meniha. Prišel je rano v jutro, da je našel brate še doma, pa jim je rekel:

»Pojdite z menoj, dam vam boljšo hrano.«

Šli so za njim brez vsake besede. Ko so prišli do velikega potoka, je v njem brzela voda in angel je vprašal najstarejšega brata:

»Kaj hočeš, da bi to bilo?«

Odgovoril je:

»Da bi bilo vino namesto vode in da bi bilo moje.«

Angel je prekrizal vodo s svojo palico in namesto vode je priteklo vino. Prišli so ljudje s sodi, nalivali so in odvažali, tedaj je angel rekel bratu:

»Tu imaš, kar si želel; zdaj živi tukaj!«

Poklical je ostala dva brata in je z njima odšel.

Kako se je slikar maščeval.

Bogat trgovec je dal nekemu slikarju naročilo, naj ga slika, da mu bo plačal dogovorjeno vsoto 5000 Din za sliko samo tedaj, če bo slika polnoma slična. Slikar se je zelo potrudil, da bi bila sliki čim bolj slična. Ko je bila slika gotova, je bilo trgovcu 5000 Din žal, zato je kratkomalo izjavil, da mu slika ne sliči. Nato mu je rekel slikar: »Dajte mi pismo potrdilo, da vam slika ni slična.« To je trgovec rad storil, ker mu je ostala vsota 5000 Din. Slikar je odnesel sliko in potrdilo. Doma je pri sliki izpremenil ozadje, trgovcu pa je naslikal umazano in raztrgano beraško obleko. Zdaj se je videlo na sliki, da sloni trgovec na nekem hišnem vogalu in prosil s klobukom v roki za milodare. Slika je potem razstavil v izložbenem oknu in vsi ljudje, ki so trgovca poznali — in takih je bilo mnogo — so postajali pred sliko in so se silno čudili, čemu se je dal tak bogataš naslikati za berača. Trgovec sam je sliko